

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 14.12.2011
COM(2011) 881 τελικό

2011/0432 (CNS)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την προξενική προστασία των πολιτών της Ένωσης στο εξωτερικό

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

{SEC(2011) 1555 τελικό}

{SEC(2011) 1556 τελικό}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1.1 Εισαγωγή

Οι πολίτες της ΕΕ που ταξιδεύουν ή ζουν σε μια τρίτη χώρα στην οποία το κράτος μέλος του οποίου είναι υπήκοοι δεν έχει πρεσβεία ή προξενείο δικαιούνται προξενική προστασία από τις προξενικές αρχές οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους. Το εν λόγω κράτος μέλος οφείλει να συνδράμει αυτούς τους πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων του.

Οι πρόσφατες κρίσεις έπληξαν πολλούς πολίτες της ΕΕ, για παράδειγμα στη Λιβύη, την Αίγυπτο και το Μπαχρέιν μετά τις δημοκρατικές εξεγέρσεις την άνοιξη του 2011 ή στην Ιαπωνία μετά τον σεισμό τον Μάρτιο του 2011. Επίσης, σε καθημερινές καταστάσεις, όπως στην περίπτωση σοβαρής ασθένειας ή θύματος εγκλήματος, η προξενική προστασία είναι συχνά απαραίτητη.

Η παρούσα νομοθετική πρόταση αντικαθιστά τη *sui-generis* απόφαση 95/553/ΕΚ σχετικά με την προξενική προστασία των πολιτών της ΕΕ¹ ενόψει του νομικού πλαισίου που καθιερώθηκε με τη Συνθήκη της Λισαβόνας. Θεσπίζει τα μέτρα συνεργασίας και συντονισμού που απαιτούνται για να διευκολυνθεί η προξενική προστασία για τους πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται και υλοποιεί τη δράση 8 της «Έκθεσης 2010 για την ιθαγένεια της ΕΕ – Άρση των εμποδίων στα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ» σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή δεσμεύεται ότι θα αυξήσει την αποτελεσματικότητα του δικαιώματος των πολιτών της ΕΕ να τους παρέχεται βοήθεια στις τρίτες χώρες από τις διπλωματικές και προξενικές αρχές όλων των κρατών μελών, μεταξύ άλλων, προτείνοντας νομοθετικά μέτρα το 2011².

1.2 Πλαίσιο και λόγοι της πρότασης

Το δικαίωμα βάσει της Συνθήκης στην προξενική προστασία για τους πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων, που κατοχυρώνεται στα άρθρα 20 παράγραφος 2 στοιχείο γ) και 23 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και στο άρθρο 46 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, αποτελεί ένα από τα ειδικά δικαιώματα που χορηγούνται από την ιθαγένεια της ΕΕ. Συνιστά έκφραση της αλληλεγγύης της ΕΕ και της ταυτότητας της Ένωσης σε τρίτες χώρες, καθώς και των πρακτικών οφελών για τους πολίτες της ΕΕ.

Η προξενική προστασία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της πολιτικής της Ένωσης για τα δικαιώματα των πολιτών. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στο πρόγραμμα της Στοκχόλμης, κάλεσε την Επιτροπή να «εξετάσει κατάλληλα μέτρα για την επίτευξη του αναγκαίου συντονισμού και συνεργασίας για τη διευκόλυνση της προξενικής προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 23 ΣΛΕΕ»³. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του της 25ης Νοεμβρίου 2009, υπεραμύνθηκε της ενίσχυσης του συντονισμού και της συνεργασίας για την προξενική

¹ ΕΕ L 314 της 28.12.1995, σ. 73.

² COM(2010) 603 τελικό.

³ ΕΕ C 115 της 4.5.2010, σ. 1 - Το Πρόγραμμα της Στοκχόλμης — Μια ανοικτή και ασφαλής Ευρώπη που εξυπηρετεί και προστατεύει τους πολίτες, Έγγραφο του Συμβουλίου 17024/09 της 2ας Δεκεμβρίου 2009.

προστασία⁴, δίδοντας συνέχεια στο ψήφισμά του της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2007 στο οποίο πρότεινε κοινές προσεγγίσεις και δεσμευτικές κατευθυντήριες γραμμές και ζήτησε την τροποποίηση της απόφασης 95/553/EK⁵ μετά την έναρξη ισχύος της συνθήκης της Λισαβόνας.

Η Επιτροπή στην «Εκθεση 2010 για την ιθαγένεια της ΕΕ – Άρση των εμποδίων στα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ» ανακοίνωσε ότι θα αυξήσει την αποτελεσματικότητα του δικαιώματος των πολιτών της ΕΕ να τους παρέχεται βοήθεια στις τρίτες χώρες, μεταξύ άλλων και σε περιόδους κρίσης, από τις διπλωματικές και προξενικές αρχές όλων των κρατών μελών, προτείνοντας νομοθετικά μέτρα, το 2011, και ενημερώνοντας καλύτερα τους πολίτες μέσω ειδικού δικτυακού τόπου και στοχοθετημένων μέτρων επικοινωνίας⁶. Η Επιτροπή επανέλαβε τη δέσμευση αυτή στην ανακοίνωσή της, της 23^{ης} Μαρτίου 2001, για την προξενική προστασία των πολιτών της ΕΕ των οποίων το κράτος μέλος δεν αντιπροσωπεύεται και δήλωσε ότι θα υπέβαλε νομοθετικές προτάσεις για τη θέσπιση μέτρων συντονισμού και συνεργασίας που απαιτούνται για να διευκολυνθεί η προξενική προστασία για πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται και για τη διευθέτηση του θέματος της οικονομικής αντιστάθμισης της προξενικής προστασίας σε καταστάσεις κρίσης⁷.

Βάσει του προηγούμενου νομικού καθεστώτος τα κράτη μέλη έπρεπε να θεσπίζουν τους αναγκαίους κανόνες μεταξύ τους. Η Συνθήκη της Λισαβόνας παρέχει στην Επιτροπή το δικαίωμα να προτείνει οδηγίες σχετικά με τη λήψη μέτρων συντονισμού και συνεργασίας που απαιτούνται για να διευκολυνθεί το δικαίωμα ίσης προξενικής προστασίας για πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων του⁸. Η ισχύουσα πράξη της ΕΕ, η απόφαση 95/553/EK⁹, προβλέπει επανεξέταση πέντε έτη μετά την έναρξη ισχύος της το 2002.

Επί του παρόντος, υπάρχει περιθώριο περαιτέρω βελτίωσης όσον αφορά την προξενική προστασία πολιτών της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται. Δεν υπάρχει σαφής συναίνεση ως προς το περιεχόμενο του άρθρου 23 ΣΛΕΕ και ως προς τις ευθύνες που το δικαίωμα αυτό συνεπάγεται. Για να είναι αποτελεσματικό ως δικαίωμα με συγκεκριμένη σημασία, δεν επαρκεί η περιληπτική διατύπωση του άρθρου της Συνθήκης. Οι εθνικοί προξενικοί νόμοι και πρακτικές διαφέρουν όπως και οι απόψεις σχετικά με τις υποκείμενες έννοιες της προξενικής προστασίας για τους πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται.

Ειδικότερα, οι περαιτέρω διευκρινίσεις φαίνονται αναγκαίες σε τέσσερις τομείς:

(1) Προσωπικό πεδίο εφαρμογής

Το πεδίο των δικαιούχων χρειάζεται διευκρίνιση. Πολίτης της ΕΕ του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται δεν θεωρείται μόνο κάποιος όταν το κράτος μέλος του δεν έχει καμία

⁴ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2009 σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – ένας χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης στην υπηρεσία των πολιτών – το Πρόγραμμα της Στοκχόλμης, ΕΕ C 285Ε της 21.10.2010, σ.12.

⁵ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2007 σχετικά με την Πράσινη Βίβλο για τη διπλωματική και προξενική προστασία των πολιτών της Ένωσης στις τρίτες χώρες, ΕΕ C 323Ε της 18.12.2008, σ.120.

⁶ COM(2010) 603 τελικό.

⁷ COM(2011) 149 τελικό.

⁸ Άρθρο 23 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ.

⁹ ΕΕ L 314 της 28.12.1995, σ. 73.

πρεσβεία ή κανένα προξενείο σε μια δεδομένη τρίτη χώρα, αλλά και όταν η πρεσβεία αυτή ή το προξενείο αυτό δεν είναι «προσιτά»¹⁰. Ωστόσο, δεν υπάρχει κοινή αντίληψη του πότε μια πρεσβεία ή ένα προξενείο είναι προσιτά¹¹. Επιπλέον, θα πρέπει να διευκρινιστεί σε ποιο βαθμό δικαιούνται προξενική προστασία τα μέλη οικογένειας - που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας - πολιτών της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται.

(2) Πρόσβαση στην προξενική προστασία και συνεργασία/συντονισμός

Θα πρέπει να διευκρινιστεί, αφενός, ποιο κράτος μέλος πρέπει να συνδράμει έναν πολίτη της ΕΕ του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται και, αφετέρου, ο τρόπος συντονισμού της συνδρομής με το κράτος μέλος υπηκοότητας του πολίτη. Αυτή η έλλειψη σαφήνειας προκαλεί καθυστερήσεις και δεν εγγυάται αποτελεσματική προστασία υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων. Σύμφωνα με τη Συνθήκη ένας πολίτης της ΕΕ του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται μπορεί να επιλέξει σε ποια πρεσβεία/ποιο προξενείο προτιμά να απευθυνθεί, ενώ στην πράξη υφίστανται διακανονισμοί για την κατανομή των βαρών. Αυτοί οι διακανονισμοί ενδέχεται να γίνουν αποδεκτοί στο μέτρο που διασφαλίζουν αποτελεσματική προστασία των πολιτών των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται. Ωστόσο, αυτοί οι διακανονισμοί τείνουν να μην δημοσιοποιούνται ευρέως και ως εκ τούτου είναι δύσκολο για τον πολίτη να γνωρίζει ποια πρεσβεία ή ποιο προξενείο θα τον συνδράμει.

Ο συντονισμός και η συνεργασία μεταξύ της πρεσβείας ή προξενείου που παρέχουν συνδρομή και του κράτους μέλους καταγωγής πρέπει να ενισχυθούν περαιτέρω. Η συνδρομή προς πολίτη της ΕΕ του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται, αντίθετα από τη συνδρομή προς τους ίδιους υπηκόους, απαιτεί αποτελεσματική συνεργασία με τις προξενικές αρχές του κράτους μέλους του πολίτη. Οι σαφέστεροι κανόνες για τη συνεργασία και τον συντονισμό μεταξύ του παρέχοντος τη συνδρομή κράτους μέλους και του κράτους μέλους υπηκοότητας του πολίτη θα ήταν χρήσιμοι τόσο για τις προξενικές αρχές όσο και για τους πολίτες. Αυτοί οι κανόνες περιλαμβάνουν τα είδη συνδρομής που συνεπάγεται συνήθως η προξενική προστασία για τους πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται (π.χ. σε περίπτωση θανάτου, θύματος εγκληματικής πράξης, κ.λπ.) και τον τρόπο συντονισμού της συνδρομής μεταξύ του παρέχοντος τη συνδρομή κράτους μέλους και του κράτους μέλους υπηκοότητας του πολίτη.

(3) Τοπικός συντονισμός

Για τη διασφάλιση του συντονισμού και της συνεργασίας σε σχέση με τους πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται, οι προξενικές αρχές που είναι παρούσες σε δεδομένη τρίτη χώρα πρέπει να επικοινωνούν μεταξύ τους και να διαθέτουν συγκεκριμένες πληροφορίες¹². Επί του παρόντος, δεν συγκεντρώνονται συστηματικά πληροφορίες που αφορούν τους πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται. Επίσης, σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση οι διπλωματικές και προξενικές αποστολές των κρατών μελών και οι αντιπροσωπείες της Ένωσης σε τρίτες χώρες και σε διεθνείς διασκέψεις, καθώς και οι αντιπροσωπείες τους σε διεθνείς οργανισμούς συμβάλλουν

¹⁰ Άρθρο 1 της απόφασης 95/553/ΕΚ.

¹¹ Οι αντιπρόσωποι των κρατών μελών των οποίων ζητήθηκε η γνώμη εξέφρασαν διαφορετικές απόψεις (π.χ. απόσταση ταξιδιού μικρότερη από 400 χλμ ή πάνω σ' ένα νησί).

¹² Για παράδειγμα στοιχεία επικοινωνίας των αρχών των κρατών μελών που δεν αντιπροσωπεύονται καθώς και μεταφραστών/δικηγόρων/γιατρών που μιλούν τη γλώσσα των πολιτών των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται.

στην εφαρμογή του δικαιώματος αυτού¹³. Οι αντίστοιχες σφαίρες αρμοδιοτήτων και τα πεδία δράσης δεν έχουν ακόμα καθοριστεί. Επομένως, η παρούσα ρύθμιση δεν οδηγεί σε πλήρως συνεκτική εξωτερική δράση της Ένωσης και προκαλεί μη βέλτιστη αξιοποίηση των ανθρωπίνων και δημοσιονομικών πόρων.

(4) Συνδρομή σε καταστάσεις κρίσης/ επιστροφή εξόδων

Το νομικό πλαίσιο συνεργασίας θα πρέπει να θεσπίζει σαφώς ποιος συνδράμει τους πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται σε καταστάσεις κρίσης, συμπεριλαμβανομένου του ρόλου του καλούμενου ηγετικού κράτους, το οποίο αναμένεται να αναλάβει δράση σε περιόδους κρίσης¹⁴. Ο σχεδιασμός έκτακτης ανάγκης δεν μεριμνά ειδικά για τους πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται και σε καταστάσεις κρίσεις είναι δύσκολο να προσδιοριστεί ο αριθμός των εν λόγω πολιτών. Ειδικά σε σοβαρές κρίσεις το τοπικό προσωπικό χρειάζεται στήριξη από εμπειρογνώμονες σε επεμβάσεις κατά τη διάρκεια κρίσεων.

Μέχρι σήμερα η νομοθεσία και οι κατευθυντήριες γραμμές περιλαμβάνουν γενικές διαδικασίες για την επιστροφή των εξόδων της συνδρομής¹⁵, που γενικά δεν εφαρμόζονται σε καταστάσεις κρίσης, διότι δεν φαίνεται να προσαρμόζονται στις συναφείς ειδικές ανάγκες¹⁶. εάνη κατανομή των οικονομικών βαρών δεν είναι σαφής και δεν χρησιμοποιείται στην πράξη, υπάρχουν λιγότερα κίνητρα για την υιοθέτηση ενεργούς προσέγγισης η οποία συνεπάγεται ευθύνες που δεν αφορούν τους ιδίους υπηκόους.

Η λεπτομερής ανάλυση των προβλημάτων του υφιστάμενου συστήματος καθώς και του αντίκτυπου των διαφορετικών επιλογών που εξετάστηκαν για την αντιμετώπισή τους μπορούν να ευρεθούν στην εκτίμηση αντικτύπου που συνοδεύει την παρούσα πρόταση.

2. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Πραγματοποιήθηκαν ευρείες διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Σε μια σφαιρική δημόσια διαβούλευση για τα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ, που έγινε το 2010, ζητήθηκαν εισηγήσεις από όλους τους πολίτες και τους συναφείς ενδιαφερόμενους φορείς και δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στην προξενική προστασία των πολιτών της ΕΕ. Αυτή η δημόσια διαβούλευση ακολούθησε μια προηγούμενη διαβούλευση σχετικά με το Πράσινο Βιβλίο του 2007 για τη διπλωματική και προξενική προστασία του υπηκόου της Ένωσης στις τρίτες χώρες¹⁷. Οι διατυπωθείσες ιδέες εμπλούτισαν τις συζητήσεις σχετικά με την πολιτική στο πλαίσιο διάσκεψης αφιερωμένης στα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 1 και 2 Ιουλίου 2010, και στη διάρκεια της οποίας έγινε εμπεριστατωμένη συζήτηση για την προξενική προστασία. Οι ενδιαφερόμενοι φορείς που συμμετέχουν στην προξενική προστασία (όπως τα κράτη μέλη, ταξιδιωτικές ενώσεις, οι μη

¹³ Άρθρο 35 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

¹⁴ Επί του παρόντος, σε 29 τρίτες χώρες από τις 146 στις οποίες αντιπροσωπεύεται τουλάχιστον ένα κράτος μέλος έχουν καθοριστεί ηγετικά κράτη.

¹⁵ Άρθρο 6 της απόφασης 95/553/ΕΚ, κατευθυντήριες γραμμές για την προξενική προστασία των πολιτών της ΕΕ σε τρίτες χώρες (έγγραφο 10109/06 του Συμβουλίου της 16^{ης} Ιουνίου 2006 που αναθεωρήθηκε από το έγγραφο 15613/10 του Συμβουλίου της 5^{ης} Νοεμβρίου 2010 – δεν έχει δημοσιευθεί) και κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την υλοποίηση της έννοιας του ηγετικού κράτους στον προξενικό τομέα (ΕΕ C 317 της 12.12.2008, σ. 6).

¹⁶ Ιδίως τη χρονική πίεση και τον σημαντικό αριθμό πολιτών που χρήζουν συνδρομής.

¹⁷ ΕΕ C 30 της 10.2.2007, σ. 8.

κυβερνητικές οργανώσεις και οι πανεπιστημιακοί) εξέφρασαν περαιτέρω τις απόψεις τους, μεταξύ άλλων μέσω δύο ειδικών σχετικών εργαστηρίων που πραγματοποιήθηκαν στις 24 Σεπτεμβρίου 2010 και στις 23 Ιουνίου 2011. Οι προξενικές και διπλωματικές αρχές όλων των κρατών μελών ενημερώθηκαν στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας του Συμβουλίου για τις προξενικές υποθέσεις (COCON) και εξέφρασαν τις απόψεις τους μέσω επιγραμμικής έρευνας. Πρόσφατα έγιναν επισκέψεις σε έξι αντιπροσωπευτικά κράτη μέλη και πραγματοποιήθηκαν επιτόπου αποστολές σε τέσσερις επιλεγμένες τρίτες χώρες¹⁸ από εξωτερικό σύμβουλο για να ζητηθεί απευθείας η γνώμη επαγγελματιών στο χώρο της προξενικής προστασίας που εργάζονται στις χώρες αυτές. Για την παρούσα πρόταση η Επιτροπή έλαβε υπόψη της τα αποτελέσματα τεσσάρων μελετών σχετικά με διαφορετικές πτυχές της αναθεώρησης¹⁹.

Σε γενικές γραμμές, οι ενδιαφερόμενοι φορείς στηρίζουν την προβλεπόμενη μεταρρύθμιση. Δεδομένου του νέου νομικού καθεστώτος που καθιερώθηκε με τη Συνθήκη της Λισαβόνας είναι αναγκαία η αναθεώρηση της απόφασης 95/553/EK, η οποία κατά την άποψή τους θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την περαιτέρω βελτίωση του συντονισμού και της συνεργασίας, καθώς και για τη διευκρίνιση των υποκείμενων νομικών εννοιών. Οι απόψεις των ενδιαφερόμενων φορέων σχετικά με τα κύρια στοιχεία της μεταρρύθμισης είναι οι εξής: όσον αφορά το ερώτημα πότε μια πρεσβεία ή ένα προξενείο θα είναι «προσιτά», από τα κράτη μέλη με τα οποία έγιναν διαβουλεύσεις φαίνεται ότι δεν υπάρχει κοινή αντίληψη της σημασίας της έννοιας αυτής²⁰. Ωστόσο, μετά από διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους φορείς²¹, η μετάβαση στην πρεσβεία ή το προξενείο, η εξασφάλιση προξενικής προστασίας και η επιστροφή τουλάχιστον εντός της ίδιας ημέρας θα αποτελούσε αντιστοίχως κατάλληλο χρονικό όριο. Οι αντιπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών ζήτησαν σαφείς και δεσμευτικούς νομικούς κανόνες. Η επέκταση της προστασίας στα μέλη οικογένειας που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας αποτελούσε για τους εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών σημαντικό ζήτημα²², ενώ η πλειονότητα των κρατών μελών θεωρούσε ότι η δυνατότητα αυτή θα πρέπει τουλάχιστον να προβλέπεται (ωστόσο, μερικές φορές υποστηρίχθηκε ότι θα πρέπει να διευκρινισθούν οι όροι επέκτασης της προστασίας)²³. Όσον αφορά την πρόσβαση στην προξενική προστασία και τον συντονισμό/συνεργασία, τα κράτη μέλη και η κοινωνία των πολιτών γενικά εκτιμούν ότι χρειάζεται μεγαλύτερη διαφάνεια ως προς τους διμερείς και

¹⁸ Καζαχστάν, Σρι Λάνκα, Κούβα και Αίγυπτος.

¹⁹ Μια μελέτη (2009) σχετικά με τις νομοθεσίες και πρακτικές των κρατών μελών, που διενεργήθηκε από το Instituto Europeo de Derecho, εξέτασε τους νόμους και τις πρακτικές στον τομέα της προξενικής προστασίας. Στο πλαίσιο των δράσεων του σχεδίου CARE (κανονισμός για την παροχή προξενικής συνδρομής στους πολίτες στην Ευρώπη) (2009-2011), που υλοποιήθηκαν με την οικονομική στήριξη του προγράμματος «Θεμελιώδη δικαιώματα και δικαιοσύνη» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναλύθηκε το νομικό πλαίσιο των κρατών μελών σχετικά με την προξενική και τη διπλωματική προστασία. Μια εξωτερική μελέτη (2010) από το γραφείο συμβούλων GHK στήριξε την Επιτροπή στην ανάλυσή της για τις επιλογές πολιτικής και τα σχετικά κόστη, και εστίασε στις καταστάσεις κρίσης και την επιστροφή εξόδων. Μια δεύτερη εξωτερική μελέτη (2011) η οποία εκπονήθηκε από το γραφείο συμβούλων Matrix Insight παρείχε περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία, μεταξύ άλλων με αποστολές σε τρίτες χώρες, αξιολόγησε την απόφαση 95/553/EK και εξέτασε το πεδίο για περαιτέρω βελτίωση.

²⁰ Τα περισσότερα κράτη μέλη με τα οποία έγιναν διαβουλεύσεις σημείωσαν ότι χρόνος ταξιδιού απλής διαδρομής έως και έξι ώρες μέχρι τη μετάβαση στο προξενείο θα φαινόταν εύλογος (ποσοστό 63% σύμφωνα με την επιγραμμική έρευνα, ποσοστό 37% των ΚΜ υπέδειξαν άλλο χρόνο ταξιδιού, αλλά τα κράτη μέλη συχνά παρατήρησαν ότι σε επείγουσες περιπτώσεις μπορεί να απαιτείται ταχύτερη αντιμετώπιση).

²¹ Βλέπε εκτίμηση αντικτύπου σ.26.

²² Όπως εκφράστηκε μεταξύ άλλων στο ειδικό εργαστήριο της 23^{ης} Ιουνίου 2011.

²³ Σύμφωνα με την επιγραμμική έρευνα και ως αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων και των συνεντεύξεων με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών.

τοπικούς διακανονισμούς για την κατανομή των βαρών. Οι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών τονίζουν ότι πρέπει να διασφαλίζεται η δυνατότητα των πολιτών των οποίων το κράτος μέλος δεν αντιπροσωπεύεται να απολαύουν προξενικής προστασίας υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων. Η εξασφάλιση καλών διόδων επικοινωνίας και η σαφήνεια των νομικών διατάξεων θεωρούνται από ευρεία πλειοψηφία²⁴ ως σημαντικοί ή πολύ σημαντικοί παράγοντες για ακόμα αποτελεσματικότερη συνδρομή. Όσον αφορά τις καταστάσεις κρίσης και τις δημοσιονομικές τους συνέπειες οι αντιπρόσωποι των κρατών μελών εξέφρασαν την σθεναρή στήριξή τους στην έννοια του ηγετικού κράτους, η οποία θα πρέπει να βελτιωθεί περαιτέρω, και τόνισαν τα οφέλη της συνολικής ετοιμότητας για τις κρίσεις²⁵. Οι αντιπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών υπογράμμισαν ότι και στις περιόδους κρίσεων πρέπει να κατοχυρώνεται η αποτελεσματική συνδρομή προς τους πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται όπως και για τους υπηκόους.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

3.1 Περίληψη των προτεινόμενων δράσεων

Ο κύριος στόχος της παρούσας πρότασης είναι

- η διασαφήνιση του περιεχομένου και της δυνατότητας λειτουργίας του δικαιώματος στην προξενική προστασία των πολιτών της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται υπό ίδιους όρους·
- η απλούστευση της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ προξενικών αρχών.

Προς τούτο, η πρόταση εξετάζει τα ακόλουθα ζητήματα:

(1) Προσωπικό πεδίο εφαρμογής

Η πρόταση διασαφηνίζει ότι ένα πολίτης της Ένωσης θεωρείται πολίτης της ΕΕ του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται ιδίως όταν η πρεσβεία ή το προξενείο του κράτους μέλους του δεν είναι «προσιτά». Η πρεσβεία ή το προξενείο δεν είναι «προσιτά» εάν ο πολίτης της ΕΕ δεν μπορεί να μεταβεί σ' αυτά και να επιστρέψει στον τόπο αναχώρησής του (με μέσο μεταφοράς που χρησιμοποιείται ευρέως στην τρίτη χώρα) τουλάχιστον την ίδια ημέρα. Προβλέπεται εξαίρεση σε επείγουσα περίπτωση που απαιτεί ακόμα ταχύτερη συνδρομή. Η πρόταση διευκρινίζει περαιτέρω ότι η προξενική προστασία των πολιτών της ΕΕ επεκτείνεται και στα μέλη της οικογένειάς τους που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας. Το άρθρο 23 της ΣΛΕΕ προβλέπει μεταχείριση που δεν εισάγει διακρίσεις, και σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 24 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου τα κύρια οφέλη από τα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ επεκτείνονται και στα μέλη της οικογένειάς τους για να εξασφαλιστεί η πλήρης αποτελεσματικότητα των δικαιωμάτων αυτών²⁶. Συνεπώς, η πρόταση προβλέπει ότι πρέπει να

²⁴ Σύμφωνα με την επιγραφική έρευνα μεταξύ των κρατών μελών ποσοστό 68,8% των αποκριθέντων θεωρούσαν τη σαφήνεια των νομικών προτάσεων ως πολύ σημαντικό (50%) ή σημαντικό (18%) παράγοντα για ακόμα αποτελεσματικότερη προξενική συνδρομή· όσον αφορά την υπέρβαση πρακτικών προκλήσεων (π.χ. εξασφάλιση σαφών διόδων επικοινωνίας) οι απαντήσεις ήταν παρόμοιες (43% πολύ σημαντικός, 37% σημαντικός παράγοντας).

²⁵ Όπως εκφράστηκε στο ειδικό εργαστήριο της 23^{ης} Ιουνίου 2011 και στις διμερείς διαβουλεύσεις.

²⁶ Βλέπε για παράδειγμα την υπόθεση C-60/00 *Carpenter*.

παρέχεται προστασία στα μέλη της οικογένειας - που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας - πολιτών της ΕΕ στον ίδιο βαθμό που τα κράτη μέλη την παρέχουν στα μέλη της οικογένειας - που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας - των ιδίων υπηκόων²⁷.

(2) Πρόσβαση στην προξενική προστασία και συνεργασία/συντονισμός

Η πρόταση τονίζει ότι οι πολίτες της ΕΕ μπορούν να απευθυνθούν σε πρεσβεία ή προξενείο «κάθε» άλλου κράτους μέλους· ωστόσο οι ειδικοί διακανονισμοί από κράτη μέλη είναι δυνατοί στο μέτρο που διασφαλίζουν τη διαφάνεια (μέσω κοινοποίησης και επακόλουθης δημοσίευσης στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής) και την αποτελεσματική επεξεργασία των αιτήσεων.

Η πρόταση διευκρινίζει περαιτέρω ποια συνδρομή παρέχουν κατά κανόνα τα κράτη μέλη στα πιο συχνά παρατηρούμενα γεγονότα (δηλαδή σύλληψη ή κράτηση, διάπραξη εγκλήματος με θύμα τον πολίτη, σοβαρό ατύχημα ή σοβαρή ασθένεια, θάνατος, βοήθεια και επαναπατρισμός σε περίπτωση κινδύνου, ανάγκη προσωρινών ταξιδιωτικών εγγράφων), με βάση τις κοινές πρακτικές των κρατών μελών σχετικά με την προξενική προστασία²⁸ και τις εφαρμοστέες διαδικασίες για συνεργασία και συντονισμό μεταξύ των προξενικών αρχών σ' αυτά τα γεγονότα. Για τη συμμόρφωση με το δικαίωμα των πολιτών σε αυτοκαθορισμό, η πρόταση προβλέπει να ερωτώνται οι πολίτες για τις επιθυμίες τους, οι οποίες και θα πρέπει να γίνονται σεβαστές, συμπεριλαμβανομένου του κατά πόσον θα πρέπει να ενημερώνονται τα μέλη της οικογένειας ή άλλα συναφή πρόσωπα (π.χ. σχετικά με τη σύλληψη). Παρομοίως, σε περίπτωση θανάτου, οι επιθυμίες των συγγενών πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη για τα διαβήματα που πρέπει να γίνουν σε σχέση με τη σορό του εκλιπόντος πολίτη.

(3) Τοπικός συντονισμός/προστιθέμενη αξία της ΕΕ

Η πρόταση διευκρινίζει ότι οι συνεδριάσεις τοπικής συνεργασίας για την προξενική προστασία θα πρέπει να περιλαμβάνουν τακτική ανταλλαγή πληροφοριών για τους πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται και ότι ο προεδρεύων στις συνεδριάσεις αυτές θα πρέπει να συγκεντρώνει τα στοιχεία επικοινωνίας που αφορούν τη συνδρομή σε πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται (π.χ. υπεύθυνη πρεσβεία ή υπεύθυνο προξενείο σε περιφερειακό επίπεδο των κρατών μελών που δεν αντιπροσωπεύονται). Προβλέπει ότι οι αντιπροσωπείες της Ένωσης μπορούν υπό ειδικούς όρους να προεδρεύουν στις συνεδριάσεις αυτές ή να τις στηρίζουν με άλλο τρόπο.

(4) Συνδρομή σε καταστάσεις κρίσης/ επιστροφή εξόδων

Όσον αφορά τις καταστάσεις κρίσης η πρόταση συνεπάγεται τις ακόλουθες βελτιώσεις. Προβλέπει ότι τα τοπικά σχέδια έκτακτης ανάγκης πρέπει συστηματικά να συμπεριλαμβάνουν πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται. Η πρόταση υπογραμμίζει τη σημασία του ή των ηγετικών κρατών για την προστασία των πολιτών της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται και καθορίζει το ρόλο του σχετικά, δηλαδή

²⁷ Υπενθυμίζεται ότι δεν μπορούν όλες οι προξενικές υπηρεσίες που παρέχονται σε υπηκόους/πολίτες της ΕΕ να προσφερθούν στα μέλη της οικογένειάς τους που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας. Ιδίως, δεν μπορούν να εκδοθούν προσωρινά ταξιδιωτικά έγγραφα (ούτε στα μέλη της οικογένειας - που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας - υπηκόων ούτε στα μέλη της οικογένειας πολιτών της ΕΕ)· μπορούν να γίνουν επισκέψεις σε μέλη οικογένειας - που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας - τα οποία βρίσκονται υπό κράτηση εκτός εάν έχουν αντιρρήσεις οι προξενικές αρχές της τρίτης χώρας.

²⁸ Όπως καθορίστηκε στη μελέτη του Instituto Europeo de Derecho και περιγράφηκε στο πλαίσιο του Συμβουλίου κατά την Ισπανική Προεδρία. Βλέπε παράρτημα V της εκτίμησης αντικτύπου.

προβλέπει ότι το ηγετικό κράτος είναι υπεύθυνο για τον συντονισμό και την καθοδήγηση της συνδρομής που παρέχεται στους πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται. Η πρόταση διευκρινίζει ότι το ηγετικό κράτος μπορεί να ζητήσει πρόσθετη στήριξη από τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της ΕΕ και τις δομές διαχείρισης κρίσεων της ΕΥΕΔ. Επίσης, η πρόταση προβλέπει πρόσθετη στήριξη και πλήρη χρήση των συνεργειών με την πρόβλεψη της ένταξης εθνικών προξενικών εμπειρογνομόνων, ιδίως από τα κράτη μέλη που δεν αντιπροσωπεύονται, σε υφιστάμενες ομάδες επέμβασης στο επίπεδο της Ένωσης. Όσον αφορά την κατανομή των οικονομικών βαρών, καθιερώνεται απλουστευμένη διαδικασία επιστροφής εξόδων, η οποία προσαρμόζεται στις καταστάσεις κρίσης. Η διαδικασία αυτή απλουστεύει τις διαδικαστικές ανταλλαγές στις οποίες συμμετέχουν οι προξενικές αρχές και οι πολίτες, προσθέτει τυποποιημένα έντυπα για τις αιτήσεις και καθιερώνει ευκολότερο σύστημα για τον εντοπισμό των εξόδων προς επιστροφή (κατ' αναλογία²⁹, κατ' αποκοπή ποσά³⁰ - σε περίπτωση που τα έξοδα δεν μπορούν να υπολογιστούν). Αυτή η βελτιωμένη διαδικασία επιστροφής εξόδων συμπληρώνει τη στήριξη που διατίθεται από τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της ΕΕ και τις δομές διαχείρισης κρίσεων της ΕΥΕΔ.

3.2 Νομική βάση

Σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, η αρμοδιότητα της ΕΕ για τη θέσπιση νομοθεσίας σχετικά με την προξενική προστασία πολιτών της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται παρέχεται από το άρθρο 23 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ. Βάσει της Συνθήκης αυτής, το Συμβούλιο μπορεί να εκδίδει οδηγίες για τη λήψη των μέτρων συντονισμού και συνεργασίας που απαιτούνται για να διευκολυνθεί η προστασία των πολιτών της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη.

3.3 Επικουρικότητα και αναλογικότητα

Η προξενική προστασία των πολιτών της ΕΕ οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται έχει εξ ορισμού διασυννοριακή διάσταση και επεκτείνει τα δικαιώματα που χορηγούνται από την ιθαγένεια της ΕΕ πέρα από τα σύνορα της ΕΕ. Η παρούσα πρωτοβουλία αφορά ένα ειδικό δικαίωμα που χορηγείται στον πολίτη της ΕΕ, ήτοι το δικαίωμα προξενικής προστασίας από τις προξενικές και διπλωματικές αρχές άλλου κράτους μέλους υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων του, το οποίο συνδέεται εγγενώς με την έννοια της ιθαγένειας της ΕΕ και τις αρμοδιότητες της Ένωσης βάσει της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επομένως, φαίνεται ότι τα αναγκαία μέτρα συντονισμού και συνεργασίας για τη διευκόλυνση αυτού του δικαιώματος πρέπει να συμπεριληφθούν στην έννομη τάξη της Ένωσης παρά σε *suī generis* αποφάσεις των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών. Η δυνατότητα πρακτικής εφαρμογής και η συνοχή του δικαιώματος αυτού θα ενισχυθούν περαιτέρω με την ενσωμάτωσή του στις έννομες τάξεις των κρατών μελών, με το δικαίωμα των εθνικών δικαστηρίων να ζητούν καθοδήγηση ως προς την ερμηνεία από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και από την εξουσία της Επιτροπής να διασφαλίζει τη συμμόρφωση.

Η πρόταση λαμβάνει δεόντως υπόψη την αρχή της αναλογικότητας στο μέτρο που περιορίζεται στην εξειδίκευση μέτρων συνεργασίας και συντονισμού για συχνά γεγονότα

²⁹ Η κατ' αναλογία επιστροφή εξόδων αναφέρεται σε αναλογική επιστροφή που βασίζεται στον αριθμό των προσώπων στα οποία παρασχέθηκε συνδρομή (συνολικά έξοδα διαιρούμενα με τον αριθμό των προσώπων στα οποία παρασχέθηκε συνδρομή).

³⁰ Δηλαδή τυποποιημένα έξοδα για απομάκρυνση, ιατρική αποκομιδή και παροχή καταφυγίου.

(π.χ. θάνατος, θύμα εγκλήματος) και καταστάσεις κρίσης. Επιπλέον, βασίζεται πλήρως τόσο σε προηγούμενα νομικά μέτρα όσο και σε πρόσφατες εξελίξεις και τα ενσωματώνει, όπως την έννοια του ηγετικού κράτους, εστιάζοντας καθαρά στον πολίτη της ΕΕ του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται. Η επισυναπτόμενη εκτίμηση αντίκτυπου καταδεικνύει ότι τα οφέλη κάθε προτεινόμενης τροπολογίας είναι μεγαλύτερα από το κόστος τους, επομένως τα προτεινόμενα μέτρα είναι αναλογικά.

3.4 Αντίκτυπος στα θεμελιώδη δικαιώματα

Όπως καθορίζεται λεπτομερώς στην εκτίμηση αντίκτυπου που συνοδεύει την παρούσα πρόταση και σύμφωνα με τη στρατηγική για την αποτελεσματική εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων από την Ένωση³¹, η πρόταση ενισχύει τα δικαιώματα που θεσπίζονται στον Χάρτη. Η παρούσα μεταρρύθμιση ενισχύει ιδίως το θεμελιώδες δικαίωμα προξενικής προστασίας, που προβλέπεται στο άρθρο 46, των πολιτών της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων υπό την έννοια ότι διασαφηνίζει το περιεχόμενο του δικαιώματος αυτού, διευκολύνει τις αναγκαίες διαδικασίες συνεργασίας και συντονισμού και εξασφαλίζει πραγματική εφαρμογή και συμμόρφωση. Η επέκταση της προστασίας στα μέλη οικογένειας που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας ενδυναμώνει το δικαίωμα στην οικογενειακή ζωή καθώς και τα δικαιώματα του παιδιού (άρθρα 7 και 24 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων). Η σαφήνεια των ευθυνών και η βελτίωση της κατανομής των βαρών σε καταστάσεις κρίσης θα εξασφαλίσουν την απαγόρευση διακρίσεων και σε περιόδους κρίσης όταν διακυβεύονται τα θεμελιώδη δικαιώματα. Περαιτέρω, ενισχύονται οι αρχές της απαγόρευσης διακρίσεων, της ζωής και της ακεραιότητας του προσώπου και το δικαίωμα υπεράσπισης και αμερόληπτου δικαστηρίου (άρθρα 2, 3, 21, 47 και 48 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων).

³¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής, COM(2010) 573 τελικό της 19.10.2010.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την προξενική προστασία των πολιτών της Ένωσης στο εξωτερικό

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 23,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η ιθαγένεια της Ένωσης είναι το θεμελιώδες καθεστώς των πολιτών της Ένωσης όταν ασκούν τα δικαιώματά τους βάσει των Συνθηκών. Το δικαίωμα των πολιτών, των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται από πρεσβεία ή προξενείο σε τρίτη χώρα, να τύχουν προστασίας από τις διπλωματικές ή προξενικές αρχές οποιουδήποτε κράτους μέλους υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν έναντι των υπηκόων του εν λόγω κράτους αποτελεί ένα από τα συγκεκριμένα δικαιώματα που η Συνθήκη χορηγεί στους πολίτες της Ένωσης.
- (2) Η Συνθήκη της Λισαβόνας ενίσχυσε το καθεστώς ιθαγένειας της Ένωσης και ενδυνάμωσε τα δικαιώματα που συνδέονται με αυτό. Όσον αφορά την προξενική προστασία η Συνθήκη προβλέπει οδηγίες για συνεργασία και συντονισμό. Σύμφωνα με τη δράση 8 της «Έκθεσης 2010 για την ιθαγένεια της ΕΕ – Άρση των εμποδίων στα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ» η Επιτροπή δεσμεύθηκε ότι θα αυξήσει την αποτελεσματικότητα του δικαιώματος των πολιτών της ΕΕ να τους παρέχεται βοήθεια στις τρίτες χώρες, μεταξύ άλλων και σε περιόδους κρίσης, από τις διπλωματικές και προξενικές αρχές όλων των κρατών μελών, προτείνοντας νομοθετικά μέτρα, το 2011, και ενημερώνοντας καλύτερα τους πολίτες μέσω ειδικού δικτυακού τόπου και στοχοθετημένων μέτρων επικοινωνίας³².

³²

COM(2010) 603 τελικό.

- (3) Η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της, της 23ης Μαρτίου 2001, για την προξενική προστασία των πολιτών της ΕΕ των οποίων το κράτος μέλος δεν αντιπροσωπεύεται, επανέλαβε την εν λόγω δέσμευση και δήλωσε ότι θα υπέβαλε νομοθετικές προτάσεις για τη θέσπιση των μέτρων συντονισμού και συνεργασίας που απαιτούνται για να διευκολυνθεί η προξενική προστασία για πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται και για τη διευθέτηση του θέματος της οικονομικής αντιστάθμισης της προξενικής προστασίας σε καταστάσεις κρίσης³³.
- (4) Οι αξίες πάνω στις οποίες θεμελιώνεται η Ένωση περιλαμβάνουν την αλληλεγγύη, την απαγόρευση των διακρίσεων και τον σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Η Ένωση στις σχέσεις της με τον ευρύτερο κόσμο θα πρέπει να υπερασπίζεται τις αξίες της και να συμβάλλει στην προστασία των πολιτών της. Το θεμελιώδες δικαίωμα στην προξενική προστασία που έχουν οι πολίτες της Ένωσης των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων και το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 46 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελεί έκφραση της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης. Παρέχει εξωτερική διάσταση στην έννοια της ιθαγένειας της Ένωσης και ενισχύει την ταυτότητα της Ένωσης σε τρίτες χώρες.
- (5) Η απόφαση 95/553/ΕΚ των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συνερχομένων στα πλαίσια του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1995, ρυθμίζει την προστασία των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τις πρεσβείες και τα προξενεία³⁴, και προβλέπει επανεξέταση πέντε έτη μετά την έναρξη ισχύος της το 2002.
- (6) Η παρούσα οδηγία, που καταργεί την απόφαση 95/553/ΕΚ, έχει ως στόχο να θεσπίσει τα μέτρα συνεργασίας και συντονισμού που απαιτούνται για να διευκολυνθεί περαιτέρω η προξενική προστασία για τους πολίτες της ΕΕ των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται. Τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει να ενισχύσουν την ασφάλεια δικαίου καθώς και την αποτελεσματική συνεργασία και αλληλεγγύη μεταξύ προξενικών αρχών.
- (7) Όταν οι πολίτες των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται χρειάζονται προστασία σε τρίτες χώρες απαιτείται αποτελεσματική συνεργασία και συντονισμός. Ενδέχεται να χρειάζεται στενή συνεργασία μεταξύ του παρέχοντος συνδρομή κράτους μέλους και του κράτους μέλους καταγωγής του πολίτη. Η τοπική προξενική συνεργασία ενδέχεται να είναι περισσότερο πολύπλοκη για τους πολίτες των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται, διότι απαιτεί συντονισμό με αρχές που δεν αντιπροσωπεύονται επιτόπου. Για να καλυφθεί το κενό που δημιουργείται από την απουσία πρεσβείας ή προξενείου του κράτους μέλους του πολίτη, θα πρέπει να εξασφαλιστεί σταθερό πλαίσιο.
- (8) Ως πολίτες της Ένωσης των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται θεωρούνται αυτοί που το κράτος μέλος του οποίου είναι υπήκοοι δεν έχει προσιτή πρεσβεία ή προσιτό προξενείο σε τρίτη χώρα. Η έννοια της προσιτότητας θα πρέπει να ερμηνεύεται με στόχο την κατοχύρωση της προστασίας των πολιτών.

³³ COM(2011) 149 τελικό.

³⁴ ΕΕ L 314 της 28.12.1995, σ. 73.

- (9) Σύμφωνα με το δικαίωμα στο σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής όπως αναγνωρίζεται στο άρθρο 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το παρέχον συνδρομή κράτος μέλος θα πρέπει να παρέχει προστασία σε μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης, τα οποία είναι υπήκοοι τρίτης χώρας, υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των μελών της οικογένειας των υπηκόων του, τα οποία είναι υπήκοοι τρίτης χώρας. Οποιαδήποτε ορισμός για το ποια πρόσωπα αποτελούν μέλη της οικογένειας θα πρέπει να εμπνέεται από τα άρθρα 2 και 3 της οδηγίας 2004/38/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών³⁵. Τα κράτη μέλη μπορεί να μην δύνανται να παράσχουν όλα τα είδη προξενικής προστασίας σε μέλη της οικογένειας που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας, μεταξύ άλλων, δεν εκδίδονται προσωρινά ταξιδιωτικά έγγραφα. Σύμφωνα με το άρθρο 24 του Χάρτη, πρωταρχική σημασία πρέπει να δίνεται στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού, όπως προβλέπεται στη Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού των Ηνωμένων Εθνών, της 20ής Νοεμβρίου 1989.
- (10) Οι πολίτες των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται θα πρέπει να δύνανται να επιλέξουν ελεύθερα την πρεσβεία ή το προξενείο από τα οποία ζητούν προξενική προστασία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να δύνανται να προβαίνουν σε διακανονισμούς για την κατανομή των βαρών. Ωστόσο οι διακανονισμοί αυτοί θα πρέπει να είναι διαφανείς για τον πολίτη και να μην θέτουν σε κίνδυνο την αποτελεσματική προξενική προστασία. Οποιοσδήποτε ανάλογος διακανονισμός θα πρέπει να κοινοποιείται στην Επιτροπή και να δημοσιεύεται στον ειδικό δικτυακό της τόπο.
- (11) Οι παραδόσεις σχετικά με τις αρμοδιότητες των επίτιμων προξένων διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών. Σε γενικές γραμμές, οι επίτιμοι πρόξενοι δύνανται να ασκούν πολύ περιορισμένα προξενικά καθήκοντα. Θα πρέπει να θεωρείται ότι οι επίτιμοι πρόξενοι εξομοιώνονται με προσιτές πρεσβείες και προσιτά προξενεία, που ευρίσκονται σε τρίτη χώρα σε μόνιμη βάση, μόνο εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων τους σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και την πρακτική.
- (12) Εάν οι αιτούντες αποδεικνύουν ότι είναι πολίτες της Ένωσης θα πρέπει να τους παρέχεται προστασία. Οι πολίτες των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται και οι οποίοι χρειάζονται προξενική προστασία ενδέχεται να μην έχουν πλέον στην κατοχή τους τα έγγραφα ταυτότητάς τους. Το θεμελιώδες καθεστώς ιθαγένειας της Ένωσης παρέχεται απευθείας από το δίκαιο της Ένωσης και τα έγγραφα ταυτότητας έχουν απλώς δηλωτικό χαρακτήρα. Εάν οι αιτούντες δεν μπορούν να προσκομίσουν έγγραφα ταυτότητας, θα πρέπει επομένως να μπορούν να αποδείξουν την ταυτότητά τους με οποιοδήποτε άλλο μέσο, εάν είναι ανάγκη, μετά από εξακρίβωση στις αρχές του κράτους μέλους του οποίου ο αιτών ισχυρίζεται ότι είναι υπήκοος.
- (13) Οι αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να συνεργάζονται στενά και να συντονίζονται τόσο μεταξύ τους όσο και με την Ένωση, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με πνεύμα αμοιβαίου σεβασμού και αλληλεγγύης. Για την εξασφάλιση ταχείας και αποτελεσματικής συνεργασίας θα πρέπει να γίνεται γνωστοποίηση και συνεχής επικαιροποίηση των δεδομένων των

³⁵ EE L 158 της 30.4.2004, σ. 77.

αρμόδιων προσώπων επικοινωνίας στα κράτη μέλη μέσω του ασφαλούς δικτυακού τόπου της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (Consular On-Line).

- (14) Για να αποσαφηνιστεί ποια μέτρα συντονισμού και συνεργασίας είναι αναγκαία θα πρέπει να διευκρινιστεί το πεδίο συνεργασίας και συντονισμού. Η προξενική προστασία για πολίτες των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται συμπεριλαμβάνει τη συνδρομή σε ορισμένες τυπικές περιπτώσεις, όπως σε περίπτωση σύλληψης ή κράτησης, σοβαρού ατυχήματος ή σοβαρής ασθένειας και θανάτου, καθώς και την παροχή βοήθειας και τον επαναπατρισμό σε περίπτωση κινδύνου, και την έκδοση προσωρινών εγγράφων. Δεδομένου ότι η αναγκαία προστασία εξαρτάται πάντα από τη συγκεκριμένη κατάσταση, η προξενική προστασία δεν θα πρέπει να περιορίζεται στις καταστάσεις εκείνες που αναφέρονται ειδικά στην παρούσα οδηγία.
- (15) Προϋπόθεση για τον αποτελεσματικό συντονισμό και συνεργασία μεταξύ των προξενικών αρχών των κρατών μελών είναι ο καθορισμός διαφόρων ειδών συνδρομής που παρέχονται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Τα εν λόγω είδη συνδρομής θα πρέπει να αντανakλούν τις κοινές πρακτικές μεταξύ των κρατών μελών, με την επιφύλαξη του άρθρου 23 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να παρέχουν προστασία υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων τους.
- (16) Για να υπάρξει συμμόρφωση με το δικαίωμα των πολιτών στον αυτοκαθορισμό, θα πρέπει, κατά περίπτωση, να γίνονται δεόντως σεβαστές οι επιθυμίες των πολιτών, συμπεριλαμβανομένου του κατά πόσον θα πρέπει να ενημερώνονται τα μέλη της οικογένειας ή άλλα συναφή πρόσωπα. Παρομοίως, σε περίπτωση θανάτου, οι επιθυμίες των συγγενών θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη για τα διαβήματα που πρέπει να γίνουν σε σχέση με τη σορό του εκλιπόντος πολίτη.
- (17) Η αμοιβαία αλληλεγγύη και συνεργασία περιλαμβάνουν επίσης οικονομικά ζητήματα. Τα κράτη μέλη παρέχουν οικονομική βοήθεια ως έσχατο μέσο μόνο στις περιπτώσεις που οι πολίτες δεν μπορούν να εξασφαλίσουν οικονομικούς πόρους με άλλους τρόπους, όπως μέσω εμβασμάτων από μέλη της οικογένειας ή συγγενείς. Θα πρέπει να παρέχεται αποτελεσματική συνδρομή στους πολίτες της Ένωσης ανεξάρτητα από την υπηκοότητα τους. Η κατανομή των οικονομικών βαρών και η δέουσα επιστροφή εξόδων θα πρέπει να διασφαλίζονται. Όπου χορηγείται οικονομική βοήθεια μπορεί να απαιτηθεί από τον αποδέκτη η επιστροφή του ληφθέντος ποσού.
- (18) Συνεπώς, θα πρέπει να ενισχυθεί η αμοιβαία αλληλεγγύη μεταξύ προξενικών αρχών και να απλουστευθούν οι οικονομικές διαδικασίες. Λόγω των ιδιοτεροτήτων των καταστάσεων κρίσης, όπως της ανάγκης ταχείας αντίδρασης σχετικά με σημαντικό αριθμό πολιτών, το παρέχον τη συνδρομή κράτος μέλος θα πρέπει να μπορεί να ζητήσει την επιστροφή των εξόδων χωρίς να διαθέτει σχετική ανάληψη υποχρέωσης επιστροφής.
- (19) Κατόπιν αίτησης του παρέχοντος τη συνδρομή κράτους μέλους τα έξοδα θα πρέπει να επιστραφούν από τα κράτη μέλη που έλαβαν τη συνδρομή κατ' αναλογία σε μείζονες κρίσεις, οι οποίες έχουν ή ενδέχεται να έχουν αρνητικό αντίκτυπο σε σημαντικό αριθμό πολιτών της Ένωσης, με τη διαίρεση των συνολικών εξόδων με τον αριθμό των πολιτών που έτυχαν συνδρομής. Σε περιπτώσεις που δεν μπορούν να υπολογιστούν τα έξοδα, το παρέχον τη συνδρομή κράτος μέλος ενδέχεται να ζητήσει

την επιστροφή εξόδων με βάση κατ' αποκοπή ποσά όπως διευκρινίζεται στο παράρτημα 2 της παρούσας οδηγίας.

- (20) Όσον αφορά τον επιτόπου συντονισμό και σε καταστάσεις κρίσης, θα πρέπει να αποσαφηνίζονται οι αρμοδιότητες και οι αντίστοιχοι ρόλοι για να εξασφαλίζεται ότι λαμβάνεται πλήρως μέριμνα για τους πολίτες των οποίων των κράτος δεν αντιπροσωπεύεται. Η τοπική προξενική συνεργασία θα πρέπει να λαμβάνει δεόντως υπόψη τους πολίτες των οποίων το κράτος μέλος δεν αντιπροσωπεύεται, για παράδειγμα με τη συγκέντρωση των στοιχείων επικοινωνίας που αφορούν τις πλησιέστερες πρεσβείες και προξενεία των κρατών μελών σε περιφερειακό επίπεδο.
- (21) Σε περίπτωση κρίσης, η δέουσα προετοιμασία και ο σαφής καταμερισμός ευθυνών έχουν μεγάλη σημασία. Επομένως, ο σχεδιασμός έκτακτης ανάγκης για κρίσεις θα πρέπει να περιλαμβάνει πλήρως τους πολίτες των οποίων το κράτος μέλος δεν αντιπροσωπεύεται και τα εθνικά σχέδια έκτακτης ανάγκης θα πρέπει να συντονίζονται. Η έννοια του ηγετικού κράτους θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω στο εν λόγω πλαίσιο³⁶.
- (22) Η λειτουργικότητα μεταξύ προξενικών και άλλων εμπειρογνομόνων σε θέματα κρίσης θα πρέπει να ενισχυθεί, ειδικότερα μέσω της συμμετοχής τους σε υφιστάμενες πολυκομματικές ομάδες κρίσης, όπως εκείνες στο πλαίσιο του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ.
- (23) Η Ένωση αντιπροσωπεύεται σε τρίτες χώρες από τις αντιπροσωπευτικές της οι οποίες μαζί με τις διπλωματικές και προξενικές αποστολές των κρατών μελών συμβάλλουν στην εφαρμογή του δικαιώματος προξενικής προστασίας των πολιτών της Ένωσης, όπως διευκρινίζεται περαιτέρω στο άρθρο 35 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με τη Σύμβαση της Βιέννης για τις προξενικές σχέσεις τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν προξενική προστασία εξ ονόματος άλλου κράτους μέλους εκτός εάν η εν λόγω τρίτη χώρα έχει αντιρρήσεις. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν τα αναγκαία μέτρα σε σχέση με τις τρίτες χώρες για να διασφαλίσουν ότι μπορεί να παρέχουν προξενική προστασία εξ ονόματος άλλων κρατών μελών.
- (24) Η οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών³⁷ διέπει την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διενεργείται στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας από τα κράτη μέλη.
- (25) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τις ευνοϊκότερες εθνικές διατάξεις στο μέτρο που συνάδουν με την παρούσα οδηγία.
- (26) Η παρούσα οδηγία αποβλέπει στην προώθηση της προξενικής προστασίας όπως αναγνωρίζεται στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ειδικότερα από τον Χάρτη, ιδίως την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων, το δικαίωμα στη ζωή και την ακεραιότητα του προσώπου, το δικαίωμα στο σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, τα δικαιώματα του παιδιού και της υπεράσπισης καθώς και το

³⁶ EE C 317 της 12.12.2008, σ. 6 (έγγραφο του Συμβουλίου 2008/C 317/06).

³⁷ EE L 281 της 23.11.1995, σ. 31.

δικαίωμα σε αμερόληπτο δικαστήριο. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με αυτές τις αρχές και δικαιώματα.

- (27) Σύμφωνα με την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων που περιλαμβάνεται στον Χάρτη, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόζουν την παρούσα οδηγία χωρίς διακρίσεις μεταξύ των δικαιούχων της για οποιαδήποτε λόγο όπως λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, ενθετικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Η παρούσα οδηγία θεσπίζει τα μέτρα συνεργασίας και συντονισμού που απαιτούνται για τη διευκόλυνση της άσκησης του δικαιώματος των πολιτών της Ένωσης να απολαμβάνουν, στο έδαφος τρίτης χώρας στην οποία δεν αντιπροσωπεύεται το κράτος μέλος την υπηκοότητα του οποίου έχουν, της προστασίας των διπλωματικών ή προξενικών αρχών άλλου κράτους μέλους υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων του εν λόγω κράτους μέλους.

Άρθρο 2

Δικαιούχοι

1. Κάθε πολίτης που έχει την υπηκοότητα κράτους μέλους της Ένωσης το οποίο δεν αντιπροσωπεύεται από διπλωματική ή προξενική αρχή σε τρίτη χώρα, εφεξής καλούμενος «πολίτης του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται», δικαιούται προστασία από τις διπλωματικές ή προξενικές αρχές άλλου κράτους μέλους υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων του εν λόγω κράτους μέλους.
2. Οι πολίτες που έχουν την υπηκοότητα περισσότερων του ενός κρατών μελών της Ένωσης θεωρούνται ως πολίτες των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται εάν κανένα από τα κράτη μέλη των οποίων έχουν την υπηκοότητα δεν αντιπροσωπεύεται από διπλωματική ή προξενική αρχή σε τρίτη χώρα.
3. Τα μέλη οικογένειας πολιτών των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται, τα οποία δεν είναι πολίτες της Ένωσης, δικαιούνται προξενική προστασία υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των μελών οικογένειας των υπηκόων του παρέχοντος την συνδρομή κράτους μέλους, τα οποία δεν είναι υπήκοοι.

Άρθρο 3

Έλλειψη αντιπροσωπείας

1. Ένα κράτος μέλος δεν αντιπροσωπεύεται σε τρίτη χώρα εάν δεν έχει προσιτή πρεσβεία ή προσιτό προξενείο εγκατεστημένα σε μόνιμη βάση στην εν λόγω χώρα.
2. Μια πρεσβεία ή ένα προξενείο που είναι εγκατεστημένα σε μόνιμη βάση είναι προσιτά εάν μπορούν να παρέχουν αποτελεσματική προστασία και κάποιος μπορεί να μεταβεί εκεί με ασφάλεια, σε εύλογο χρονικό διάστημα, διανύοντας κατάλληλη απόσταση.

Οι πολίτες της Ένωσης πρέπει να μπορούν τουλάχιστον να προσεγγίσουν την πρεσβεία ή το προξενείο και να επιστρέψουν στον τόπο αναχώρησής τους την ίδια ημέρα, με μέσο μεταφορών που χρησιμοποιείται ευρέως στην τρίτη χώρα, εκτός εάν ο επείγων χαρακτήρας του θέματος απαιτεί ταχύτερη συνδρομή. Η πρεσβεία ή το προξενείο δεν είναι προσιτά εάν προσωρινά δεν είναι σε θέση να παράσχουν αποτελεσματική προστασία, ιδίως εάν είναι προσωρινά κλειστά σε περίπτωση κρίσης.

3. Οι επίτιμοι πρόξενοι εξομοιώνονται με τις προσιτές πρεσβείες ή τα προσιτά προξενεία εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων τους σύμφωνα με τους εθνικούς νόμους και πρακτικές.

Άρθρο 4

Πρόσβαση στην προξενική προστασία

1. Οι πολίτες των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται μπορούν να επιλέξουν την πρεσβεία ή το προξενείο του κράτους μέλους από το οποίο θα ζητήσουν προξενική προστασία.
2. Ένα κράτος μέλος μπορεί να αντιπροσωπεύει άλλο κράτος μέλος σε μόνιμη βάση και οι πρεσβείες ή τα προξενεία των κρατών μελών σε τρίτη χώρα μπορούν να συνάπτουν διακανονισμούς για την κατανομή των βαρών, υπό τον όρο να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική διεκπεραίωση των αιτήσεων. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για οποιοδήποτε διακανονισμό αυτού του είδους ενόψει της δημοσίευσής του στον ειδικό δικτυακό τόπο της.

Άρθρο 5

Ταυτοποίηση

1. Μια πρεσβεία ή ένα προξενείο ανταποκρίνονται σε αίτηση προστασίας εάν ο αιτών αποδείξει ότι είναι πολίτης της Ένωσης, με την προσκόμιση διαβατηρίου ή δελτίου ταυτότητας.

2. Εάν ο πολίτης της Ένωσης δεν δύναται να προσκομίσει έγκυρο διαβατήριο ή δελτίο ταυτότητας, η υπηκοότητα μπορεί να αποδειχθεί με κάθε άλλο τρόπο, εν ανάγκη μετά από εξακρίβωση στις διπλωματικές και προξενικές αρχές του κράτους μέλους του οποίου ισχυρίζεται ότι είναι υπήκοος.
3. Για τα μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης, όπως αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 της παρούσας οδηγίας, εφαρμόζεται το παρόν άρθρο, τηρουμένων των αναλογιών, ως προς την απόδειξη ύπαρξης της οικογενειακής σχέσης.

Άρθρο 6

Είδη συνδρομής

1. Οι πρεσβείες ή τα προξενία των κρατών μελών παρέχουν προξενική προστασία σε πολίτες των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται ως να ήταν υπήκοοί τους.
2. Η προξενική προστασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνει συνδρομή στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α) σύλληψης ή κράτησης,
 - β) διάπραξης εγκλήματος με θύμα τον πολίτη,
 - γ) σοβαρού ατυχήματος ή σοβαρής ασθένειας,
 - δ) θανάτου,
 - ε) βοήθειας και επαναπατρισμού σε περίπτωση κινδύνου,
 - στ) ανάγκης προσωρινών ταξιδιωτικών εγγράφων³⁸.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Μέτρα συντονισμού και συνεργασίας

Άρθρο 7

Γενική αρχή

Οι διπλωματικές και προξενικές αρχές των κρατών μελών θα συνεργάζονται στενά και θα συντονίζονται μεταξύ τους και με την Ένωση για να διασφαλίσουν την προστασία των πολιτών των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων τους. Όταν ένα προξενείο ή μια

³⁸ Όπως προβλέπεται στην απόφαση 96/409/ΚΕΠΠΑ των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, που συνήλθαν στα πλαίσια του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προσωρινού ταξιδιωτικού εγγράφου, ΕΕ L 168 της 16.7.1996, σ. 4.

πρεσβεία συνδράμει πολίτη του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται, επικοινωνεί με το πλησιέστερο προξενείο ή πρεσβεία που είναι αρμόδια σε περιφερειακό επίπεδο ή με το Υπουργείο Εξωτερικών Υποθέσεων του κράτους μέλους υπηκοότητας του πολίτη. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης τα δεδομένα των αρμόδιων προσώπων επικοινωνίας στο πλαίσιο των Υπουργείων Εξωτερικών Υποθέσεων, η οποία τα επικαιροποιεί συνεχώς στον ασφαλή διαδικτυακό της τόπο.

Άρθρο 8

Σύλληψη ή κράτηση

1. Όπου ένας πολίτης του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται συλλαμβάνεται ή κρατείται, οι πρεσβείες ή τα προξενεία των κρατών μελών αναλαμβάνουν κυρίως τα ακόλουθα καθήκοντα, με την επιφύλαξη του άρθρου 6 παράγραφος 1:
 - α) παρέχουν συνδρομή ενημερώνοντας τα μέλη της οικογένειας του πολίτη ή άλλα συναφή πρόσωπα κατόπιν αίτησης του πολίτη,
 - β) επισκέπτονται τον πολίτη και ελέγχουν την τήρηση των ελάχιστων προτύπων όσον αφορά τις συνθήκες κράτησης,
 - γ) παρέχουν στον πολίτη πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα των κρατουμένων.
2. Όπου μια πρεσβεία ή ένα προξενείο κράτους μέλους ενημερώνονται για τη σύλληψη ή την κράτηση πολίτη του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται, με τη σειρά τους ενημερώνουν το κράτος μέλος υπηκοότητας του πολίτη και του παρέχουν όλες τις σχετικές πληροφορίες που διαθέτουν. Το τελευταίο κράτος μέλος έρχεται σε επαφή με τα μέλη της οικογένειας του πολίτη ή άλλα συναφή πρόσωπα εάν ο πολίτης το επιθυμεί.
3. Η πρεσβεία ή το προξενείο υποβάλουν αναφορά στο κράτος μέλος υπηκοότητας του πολίτη μετά από οποιαδήποτε επίσκεψη σ' αυτόν και μετά τον έλεγχο της τήρησης των ελάχιστων προτύπων όσον αφορά τις συνθήκες κράτησης. Ενημερώνουν αμέσως το κράτος μέλος υπηκοότητας του πολίτη σχετικά με οποιεσδήποτε καταγγελίες κακομεταχείρισης.
4. Η πρεσβεία ή το προξενείο ενημερώνουν το κράτος μέλος υπηκοότητας του πολίτη σχετικά με τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από αυτά στον πολίτη αναφορικά με τα δικαιώματά του. Ενεργούν ως ενδιάμεσοι, μεταξύ άλλων, παρέχοντας συνδρομή κατά την εκπόνηση αιτήσεων χάριτος ή πρόωρης αποφυλάκισης και όταν ο πολίτης επιθυμεί να υποβάλει αίτηση μεταγωγής. Εάν είναι απαραίτητο, ενεργούν ως ενδιάμεσοι για τις αμοιβές δικηγόρων και τα δικαστικά έξοδα που καταβάλλονται μέσω των διπλωματικών ή προξενικών αρχών του κράτους μέλους υπηκοότητας του πολίτη.

Άρθρο 9

Θύμα εγκλήματος

1. Όπου ένας πολίτης του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται είναι θύμα εγκλήματος, οι πρεσβείες ή τα προξενεία των κρατών μελών αναλαμβάνουν κυρίως τα ακόλουθα καθήκοντα, με την επιφύλαξη του άρθρου 6 παράγραφος 1:
 - α) παρέχουν συνδρομή ενημερώνοντας τα μέλη της οικογένειας του πολίτη ή άλλα συναφή πρόσωπα, εάν ο πολίτης το επιθυμεί,
 - β) παρέχουν στον πολίτη πληροφορίες και/ή συνδρομή σχετικά με συναφή νομικά ζητήματα και ιατρική περίθαλψη.
2. Η πρεσβεία ή το προξενείο ενημερώνουν το κράτος μέλος υπηκοότητας του πολίτη σχετικά με το συμβάν, τη σοβαρότητά του και την παρασχεθείσα συνδρομή και έρχονται σε επαφή με τα μέλη της οικογένειας του πολίτη ή άλλα συναφή πρόσωπα εάν ο πολίτης, όπου είναι δυνατόν, έχει δώσει τη συναίνεσή του.

Άρθρο 10

Σοβαρό ατύχημα ή σοβαρή ασθένεια

1. Όπου ένας πολίτης του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται έχει σοβαρό ατύχημα ή πάσχει από σοβαρή ασθένεια, οι πρεσβείες ή τα προξενεία των κρατών μελών αναλαμβάνουν κυρίως τα ακόλουθα καθήκοντα, με την επιφύλαξη του άρθρου 6 παράγραφος 1:
 - α) παρέχουν συνδρομή ενημερώνοντας τα μέλη της οικογένειας του πολίτη ή άλλα συναφή πρόσωπα,
 - β) παρέχουν συνδρομή με ιατρική περίθαλψη, μη οικονομικές συμβουλές και επαναπατρισμούς.
2. Η πρεσβεία ή το προξενείο ενημερώνουν το κράτος μέλος υπηκοότητας του πολίτη σχετικά με το συμβάν, τη σοβαρότητά του και την παρασχεθείσα συνδρομή και, εάν χρειάζεται, έρχονται σε επαφή με τα μέλη της οικογένειας του θύματος ή άλλα συναφή πρόσωπα. Ενημερώνουν το κράτος μέλος υπηκοότητας του πολίτη εάν υπάρχει ανάγκη ιατρικής αποκομιδής. Οποιαδήποτε ιατρική αποκομιδή υπόκειται στην προηγούμενη συναίνεση του κράτους μέλους υπηκοότητας του πολίτη εκτός από κατεπείγουσες περιπτώσεις.

Άρθρο 11

Θάνατος

1. Σε περίπτωση θανάτου πολίτη του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται οι πρεσβείες ή τα προξενεία των κρατών μελών αναλαμβάνουν κυρίως τα ακόλουθα καθήκοντα, με την επιφύλαξη του άρθρου 6 παράγραφος 1:
 - α) παρέχουν συνδρομή ενημερώνοντας τα μέλη της οικογένειας του πολίτη,
 - β) λαμβάνουν πιστοποιητικά θανάτου, ιατρικά πιστοποιητικά και, κατά περίπτωση, άδειες διέλευσης για τον επαναπατρισμό της σορού.
2. Όπου μια πρεσβεία ή ένα προξενείο κράτους μέλους ενημερώνονται για τον θάνατο πολίτη του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται, με τη σειρά τους ενημερώνουν το κράτος μέλος υπηκοότητας του πολίτη. Το τελευταίο έρχεται σε επαφή με τα μέλη της οικογένειας του εκλιπόντος πολίτη. Αφού γίνουν γνωστές οι επιθυμίες των συγγενών και προκειμένου η σορός να ταφεί, αποτεφρωθεί ή επαναπατριστεί, η πρεσβεία ή το προξενείο παρέχουν συνδρομή για τη λήψη πιστοποιητικών θανάτου, ιατρικών πιστοποιητικών και, κατά περίπτωση, αδειών διέλευσης για τον επαναπατρισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Οικονομικές διαδικασίες

Άρθρο 12

Γενικοί κανόνες

Όπου ο πολίτης του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται ζητά συνδρομή με τη μορφή χρηματικών προκαταβολών ή επαναπατρισμού, με την επιφύλαξη του άρθρου 6 παράγραφος 1, εφαρμόζεται η ακόλουθη διαδικασία:

- α) ο πολίτης του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται αναλαμβάνει την υποχρέωση να επιστρέψει στο κράτος μέλος του οποίου είναι υπήκοος οποιαδήποτε χρηματική προκαταβολή ή οποιαδήποτε πραγματοποιηθέντα έξοδα στο σύνολό τους, και ενδεχομένως, προξενικά τέλη, χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα εντύπου που καθορίζεται στο παράρτημα 1,
- β) εάν απαιτείται από την πρεσβεία ή το προξενείο που παρέχουν συνδρομή, το κράτος μέλος υπηκοότητας του πολίτη, αμελλητί, παρέχει τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με την αίτηση και διευκρινίζει εάν μπορεί να ισχύουν οποιαδήποτε προξενικά τέλη,
- γ) η πρεσβεία ή το προξενείο που παρέχουν συνδρομή ενημερώνουν το κράτος μέλος υπηκοότητας του πολίτη σχετικά με οποιαδήποτε αίτηση χρηματικής προκαταβολής ή επαναπατρισμού που επεξεργάστηκαν,

- δ) με γραπτή αίτηση της πρεσβείας ή του προξενείου που παρέχουν συνδρομή, με τη μορφή που καθορίζεται στο παράρτημα I, το κράτος μέλος υπηκοότητας του πολίτη, επιστρέφει οποιαδήποτε χρηματική προκαταβολή ή οποιαδήποτε πραγματοποιηθέντα έξοδα στο σύνολό τους.

Άρθρο 13

Απλουστευμένη διαδικασία σε καταστάσεις κρίσης

1. Σε καταστάσεις κρίσης η πρεσβεία ή το προξενείο που παρέχουν συνδρομή συντονίζουν οποιαδήποτε απομάκρυνση ή άλλη αναγκαία στήριξη που παρέχεται σε πολίτη του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται μαζί με το κράτος μέλος υπηκοότητας του πολίτη.

Το κράτος μέλος που παρέχει συνδρομή υποβάλλει οποιεσδήποτε αιτήσεις για επιστροφή των εξόδων της εν λόγω απομάκρυνσης ή στήριξης στο Υπουργείο Εξωτερικών Υποθέσεων του κράτους μέλους υπηκοότητας του πολίτη. Το κράτος μέλος που παρέχει συνδρομή μπορεί να ζητήσει επιστροφή εξόδων ακόμα και εάν ο πολίτης του οποίου το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται δεν έχει υπογράψει ανάληψη υποχρέωσης επιστροφής σύμφωνα με το άρθρο 12 στοιχείο α).

Η παρούσα παράγραφος δεν εμποδίζει το κράτος μέλος υπηκοότητας του πολίτη να επιδιώξει την επιστροφή εξόδων βάσει των εθνικών κανόνων.

2. Σε μείζονες κρίσεις, τα έξοδα απομάκρυνσης ή στήριξης επιστρέφονται από το κράτος μέλος υπηκοότητας του πολίτη κατ' αναλογία, διαιρώντας τα συνολικά έξοδα με τον αριθμό των πολιτών που έτυχαν συνδρομής, εάν το ζητήσει το κράτος μέλος που παρέχει τη συνδρομή.
3. Όταν τα έξοδα δεν μπορούν να υπολογισθούν, το κράτος μέλος που παρέχει συνδρομή μπορεί να ζητήσει επιστροφή βάσει κατ' αποκοπή ποσών που αντιστοιχούν στο είδος της παρασχεθείσας στήριξης, όπως προβλέπεται στο παράρτημα 2.
4. Όταν το κράτος μέλος που παρέχει συνδρομή είχε στηριχθεί οικονομικά όσον αφορά τη συνδρομή από τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της ΕΕ, οποιαδήποτε συνεισφορά του κράτους μέλους υπηκοότητας του πολίτη καθορίζεται μετά την αφαίρεση της συνεισφοράς της Ένωσης.
5. Για αιτήσεις επιστροφής εξόδων χρησιμοποιούνται τα κοινά έντυπα που προβλέπονται στο παράρτημα 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Συνεργασία και συντονισμός σε τοπικό επίπεδο και σε καταστάσεις κρίσης

Άρθρο 14

Τοπική συνεργασία

Οι συνεδριάσεις τοπικής συνεργασίας περιλαμβάνουν τακτική ανταλλαγή πληροφοριών για τους πολίτες των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται, σε ζητήματα όπως η ασφάλεια των πολιτών, οι συνθήκες στις φυλακές ή η προξενική πρόσβαση. Εκτός εάν έχει άλλως συμφωνηθεί από τα Υπουργεία Εξωτερικών Υποθέσεων σε κεντρικό επίπεδο, ο προεδρεύων είναι αντιπρόσωπος κράτους μέλους ή της αντιπροσωπείας της Ένωσης που καθορίζεται σε τοπικό επίπεδο. Ο προεδρεύων συγκεντρώνει και επικαιροποιεί τακτικά τα δεδομένα επικοινωνίας, ιδίως όσον αφορά τους αρμόδιους επικοινωνίας των κρατών μελών που δεν αντιπροσωπεύονται και τα διαβιβάζει στις τοπικές πρεσβείες και τα προξενεία καθώς και την αντιπροσωπεία της Ένωσης.

Άρθρο 15

Συνεργασία σε περιπτώσεις κρίσης

1. Για να εξασφαλίζεται η συνολική ετοιμότητα, ο τοπικός σχεδιασμός έκτακτης ανάγκης περιλαμβάνει πολίτες των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται. Τα κράτη μέλη που αντιπροσωπεύονται σε τρίτη χώρα συντονίζουν τα σχέδια έκτακτης ανάγκης μεταξύ τους και με την αντιπροσωπεία της Ένωσης. Συμφωνούν σε αντίστοιχα καθήκοντα για να εξασφαλίζεται η παροχή πλήρους συνδρομής στους πολίτες της Ένωσης των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται σε περίπτωση κρίσης, διορίζουν αντιπροσώπους για σημεία συγκέντρωσης και ενημερώνουν τους πολίτες των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται για τους διακανονισμούς ετοιμότητας σε περίπτωση κρίσης υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων τους.
2. Σε περίπτωση κρίσης τα κράτη μέλη και η Ένωση συνεργάζονται στενά για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική συνδρομή στους πολίτες των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται. Τα κράτη μέλη και η Ένωση αλληλοενημερώνονται εγκαίρως για διαθέσιμες ικανότητες απομάκρυνσης. Κατόπιν αίτησης τα κράτη μέλη μπορούν να στηριχθούν με υφιστάμενες ομάδες παρέμβασης στο επίπεδο της Ένωσης, που συμπεριλαμβάνουν εμπειρογνώμονες, ιδίως από τα κράτη μέλη που δεν αντιπροσωπεύονται.

Ηγετικό κράτος

1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας το ή τα ηγετικά κράτη είναι ένα ή περισσότερα κράτη μέλη σε δεδομένη τρίτη χώρα, που αναλαμβάνουν να συντονίζουν και να καθοδηγούν τη συνδρομή όσον αφορά την προετοιμασία για περιπτώσεις κρίσης και κατά τη διάρκειά τους, συνδρομή που περιλαμβάνει ειδική φροντίδα για τους πολίτες των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται.
2. Ένα κράτος μέλος ορίζεται ως ηγετικό κράτος σε δεδομένη τρίτη χώρα, εάν κοινοποιήσει την πρόθεσή του μέσω του υφιστάμενου ασφαλούς δικτύου επικοινωνίας, εκτός εάν άλλο κράτος μέλος εκφράσει αντιρρήσεις εντός 30 ημερών ή το προτεινόμενο ηγετικό κράτος μέλος παραιτηθεί από τα καθήκοντα αυτά μέσω του ασφαλούς δικτύου επικοινωνίας. Εάν περισσότερα από ένα κράτη μέλη επιθυμούν να αναλάβουν από κοινού καθήκοντα ηγετικού κράτους κοινοποιούν από κοινού την πρόθεσή τους μέσω του ασφαλούς δικτύου επικοινωνίας. Σε περίπτωση κρίσης ένα ή περισσότερα κράτη μέλη μπορούν να αναλάβουν αμέσως τα καθήκοντα αυτά και να προβούν στην κοινοποίηση εντός 24 ωρών. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποποιηθούν την προσφορά, αλλά οι υπήκοοί τους και άλλοι εν δυνάμει δικαιούχοι εξακολουθούν να έχουν, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1, το δικαίωμα να τους παρασχεθεί συνδρομή από το ηγετικό κράτος. Εάν δεν υπάρχει ηγετικό κράτος, τα κράτη μέλη που αντιπροσωπεύονται επιτόπου συμφωνούν για το ποιο κράτος μέλος θα συντονίζει τη συνδρομή για τους πολίτες των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται.
3. Για την προετοιμασία σε περιπτώσεις κρίσης, το ή τα ηγετικά κράτη εξασφαλίζουν ότι οι πολίτες των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται περιλαμβάνονται δεόντως στον σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης των πρεσβειών και των προξενείων, ότι τα σχέδια έκτακτης ανάγκης είναι συμβατά και ότι οι πρεσβείες και τα προξενεία καθώς και οι αντιπροσωπείες της Ένωσης έχουν δεόντως ενημερωθεί για τους διακανονισμούς αυτούς.
4. Σε περίπτωση κρίσης, το ή τα ηγετικά κράτη ή το κράτος μέλος που συντονίζει τη συνδρομή αναλαμβάνουν να συντονίζουν και να καθοδηγούν τις επιχειρήσεις συνδρομής, συγκέντρωσης των πολιτών των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται, και, εάν είναι ανάγκη, εξασφαλίζουν την απομάκρυνση σε ασφαλές τόπο με τη στήριξη των άλλων ενδιαφερομένων κρατών μελών. Παρέχουν επίσης αρμόδιο επικοινωνίας με τα μη αντιπροσωπευόμενα κράτη μέλη, μέσω του οποίου τα κράτη αυτά μπορούν να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τους πολίτες τους και να συντονίζουν την αναγκαία συνδρομή. Το ή τα ηγετικά κράτη ή το κράτος μέλος που συντονίζει τη συνδρομή για τους πολίτες των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται, μπορούν να ζητήσουν, εάν ενδείκνυται, στήριξη από μέσα όπως ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ και οι δομές διαχείρισης κρίσης της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης. Τα κράτη μέλη παρέχουν στο ή τα ηγετικά κράτη μέλη ή στο κράτος μέλος που συντονίζει τη συνδρομή όλες τις συναφείς πληροφορίες σχετικά με τους πολίτες τους των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται που είναι παρόντες σε κατάσταση κρίσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 17

Ευνοϊκότερη μεταχείριση

Τα κράτη μέλη μπορούν να καθιερώσουν ή να διατηρήσουν ευνοϊκότερες διατάξεις στο μέτρο που συνάδουν με την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 18

Εφαρμογή

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο την [...]. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων καθώς και τον πίνακα αντιστοιχίας μεταξύ αυτών των διατάξεων και της παρούσας οδηγίας.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 19

Κατάργηση

Η απόφαση 95/553/EK καταργείται από [...].

Άρθρο 20

Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή όλες τις συναφείς πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του δικαιώματος των πολιτών των οποίων το κράτος δεν αντιπροσωπεύεται και την πρακτική εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένης ετήσιας επισκόπησης των στατιστικών και συναφών υποθέσεων. Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό

Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας έως [...].

Άρθρο 21

Εναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 22

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

A. Έντυπο αίτησης επιστροφής εξόδων (άρθρο 12)

1. Πρεσβεία ή προξενείο αιτούντος κράτους μέλους

2. Κράτος μέλος υπηκοότητας του πολίτη

(υπεύθυνη πλησιέστερη πρεσβεία ή προξενείο σε περιφερειακό επίπεδο ή Υπουργείο Εξωτερικών Υποθέσεων)

3. Προσδιορισμός του γεγονότος

(ημερομηνία, τόπος)

4. Δεδομένα του πολίτη ή των πολιτών στους οποίους παρασχέθηκε συνδρομή (να επισυναφθούν χωριστά)

Ονοματεπώνυμο	Τόπος και ημερομηνία γέννησης	Ονομασία και αριθμός ταξιδιωτικού εγγράφου	Είδος παρασχεθείσας συνδρομής	Έξοδα
---------------	-------------------------------	--	-------------------------------	-------

5. Συνολικά έξοδα

6. Τραπεζικός λογαριασμός για την επιστροφή εξόδων

7. Επισυνάπτεται : ανάληψη υποχρέωσης επιστροφής εξόδων (εάν εφαρμόζεται)

B. Κοινό έντυπο– ανάληψη υποχρέωσης επιστροφής εξόδων (χρηματική βοήθεια)

ΚΟΙΝΟ ΕΝΤΥΠΟ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΕΞΟΔΩΝ (ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ) ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ

Ο/Η, (κος, κα) (ονοματεπώνυμο με κεφαλαία)

.....
κάτοχος του υπ' αριθ..... διαβατηρίου που εκδόθηκε
στ.....

με το παρόν αναγνωρίζω ότι έλαβα από την Πρεσβεία/το Προξενείο
τ.....στις.....

το ποσό

ως προκαταβολή για τον σκοπό

.....(συμπεριλαμβανομένου οποιουδήποτε εφαρμοζόμενου τέλους)

και αναλαμβάνω την υποχρέωση και υπόσχομαι να επιστρέψω κατόπιν αίτησης στο
Υπουργείο Εξωτερικών Υποθέσεων/στην κυβέρνηση τ.. ..

.....
σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο της εν λόγω χώρας το ισοδύναμο του προαναφερομένου ποσού
σε (νόμισμα).....

με τη συναλλαγματική ισοτιμία που ίσχυε κατά την ημερομηνίας της παροχής προκαταβολής.

Η διεύθυνσή μου (*) (με κεφαλαία) (χώρα).....
είναι:.....

.....
.....

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ.....ΥΠΟΓΡΑΦΗ.....

(*) Εάν δεν έχετε μόνιμη διεύθυνση, παρακαλείστε να υποδείξετε μια διεύθυνση επικοινωνίας.

Γ. Κοινό έντυπο– ανάληψη υποχρέωσης επιστροφής εξόδων (επαναπατρισμός)

ΚΟΙΝΟ ΕΝΤΥΠΟ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΛΑΠΑΝΩΝ (ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΣΜΟΣ)
Ο/Η (κος, κα) (ονοματεπώνυμο με κεφαλαία)

.....
που γεννήθηκε στ.. (πόλη)..... της (χώρας)
στις (ημερομηνία).....

κάτοχος του υπ' αριθ.....διαβατηρίου που εκδόθηκε
στ.....

στις.....και του υπ' αριθ.....δελτίου ταυτότητας
αναλαμβάνω με το παρόν την υποχρέωση να επιστρέψω κατόπιν αίτησης της κυβέρνησης τ
..... σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο της εν λόγω
χώρας το ισοδύναμο όλων των εξόδων που καταβλήθηκαν για λογαριασμό μου ή
προκαταβλήθηκαν σε μένα από τον προξενικό υπάλληλο τ
.....κυβέρνησης στις.....

για, ή σε σχέση με, τον επαναπατρισμό εμού του ιδίου και των μελών της οικογένειάς μου
που με συνοδεύουν στ, και να
καταβάλλω όλα τα δέοντα προξενικά τέλη όσον αφορά τον επαναπατρισμό.

Αυτά είναι:

(i) (*) Εισιτήρια

Διαβίωση

Διάφορα έξοδα

ΜΕΙΟΝ τη δική μου συνεισφορά

ΠΡΟΞΕΝΙΚΑ ΤΕΛΗ:

Τέλος επαναπατρισμού

Τέλος υπηρεσίας

Τέλη διαβατηρίου/προσωρινού

(...ώρες με... ανά ώρα...)

(ii) (**) Όλα τα ποσά που καταβάλλονται για λογαριασμό μου για, ή σε σχέση με, τον
επαναπατρισμό, εμού του ιδίου και των μελών της οικογένειάς μου που με συνοδεύουν, τα
οποία δεν μπορούν να καθοριστούν κατά τον χρόνο υπογραφής της παρούσας ανάληψης
υποχρέωσης από εμένα.

Η διεύθυνσή μου (***) (με κεφαλαία)
(χώρα).....είναι:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ.....ΥΠΟΓΡΑΦΗ.....

(*) Διαγράφεται η περιττή ένδειξη: Ο προξενικός υπάλληλος και ο αιτών θα πρέπει να
μονογράψουν στο περιθώριο κάθε διαγραφής.

(**) Διαγράφεται η περιττή ένδειξη: Ο προξενικός υπάλληλος και ο αιτών θα πρέπει να
μονογράψουν στο περιθώριο κάθε διαγραφής.

(***) Εάν δεν έχετε μόνιμη διεύθυνση, παρακαλείστε να υποδείξετε μια διεύθυνση
επικοινωνίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

A. Έντυπο αίτησης επιστροφής εξόδων σε περιπτώσεις κρίσης (άρθρο 13)

1. Αιτούν κράτος μέλος
2. Κράτος μέλος υπηκοότητας του πολίτη
(Υπουργείο Εξωτερικών Υποθέσεων)
3. Προσδιορισμός του γεγονότος:

(ημερομηνία, τόπος)

4. Δεδομένα του πολίτη ή των πολιτών στους οποίους παρασχέθηκε συνδρομή (να επισυναφτούν χωριστά)

Ονοματεπώνυμο	Τόπος και ημερομηνία γέννησης	Ονομασία και αριθμός ταξιδιωτικού εγγράφου	Παρασχεθείσα συνδρομή	Έξοδα

5. Μέθοδος υπολογισμού

- ☐ Πραγματικά έξοδα
- ☐ Κατ' αναλογία
- ☐ Κατ' αποκοπή

6. Συνολικά έξοδα

7. Τραπεζικός λογαριασμός για την επιστροφή εξόδων

8. Επισυνάπτεται: ανάληψη υποχρέωσης επιστροφής εξόδων (εάν εφαρμόζεται)

B. Κατ' αποκοπή ποσά

Είδος στήριξης	Κατ' αποκοπή ποσό
Απομάκρυνση – ταξίδι μεγάλης απόστασης	Κόστος του τελευταίου διαθέσιμου αεροπορικού εισιτηρίου εμπορικής αεροπορικής εταιρείας: τόπος απομάκρυνσης – προορισμός (ή 1.000 EUR)
Εσωτερικό ταξίδι προς ασφαλή τοποθεσία	150 EUR
Ιατρική συνδρομή	2.500 EUR

Διαβίωση (παρασχεθείσα στέγαση και σίτιση)	200 EUR (ανά ημέρα)
--	---------------------